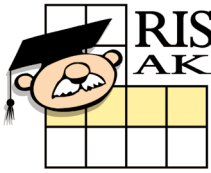

Ratkojakonkari muistelee, osa 4

Aloitin muistelukseni 1950-luvulta. Tässä osassa tarkastelen 1980-lukua. Kyseessä on oma henkilökohtainen ja subjektiivinen sukellukseni asioihin ja tapahtumiin, jotka ovat minulle ratkojana olleet erityisen merkittäviä.

Keskityn tässä osassa vain kahteen, mutta mielestäni sitäkin tärkeämpään asiaan. Kumpikin tuli kuvioihin 1980-luvulla ja kummallakin oli tärkeä merkitys suomalaisten ristikoiden kehittymisessä.

Aulis Lehto aloitti Helsingin Sanomien laatijana 1980-luvun alkupuolella. Viikon ristikko julkaistiin tuolloin lauantain lehdessä. Muistan ne monet kerrat, kun saatuani ristikon näkyviin, istuin pitkän aikaa ja äimistelin. Onko tämä mahdollista? Olin ratkonut melkein 30 vuotta enkä koskaan ollut nähnyt tai ratkoessani kokenut vastaavaa.

Aulis mullisti pääkuvalauseet. Näin monia lauseita samassa ristikossa ei ollut ennen nähty. Lisäksi niiden nokkeluus ja sanaseppomaisuus olivat omaa luokkaansa. Yhdessä ristikossa oli vasemmassa reunassa koko ristikon korkuisena vihjeenä sana HESARI, jonka jokaisesta kirjaimesta lähti vaakaan ratkaisulause. I:stä lähtevä lause oli PUOLIKAS HAUKIPUTAAN NAAPURIKUNNASTA. Toisen kerran pääkuvaan oli Yhdysvaltain karttapohjaan sovitettu Ronald Reaganin hahmo, jonka nenänä oli Floridan osavaltio. Reagan katsoi himoiten kohti Kuubaa. Yksi ratkaisulause oli: HERRA HAISTAA HERKKUA FLORIDALLAAN.

Aulis toi kuvioihin myös siihen asti laajimmat aukiot. Niissäkin tuntui, että mitään ylärajaa ei ole vaan Aulikselle onnistuu melkein mikä tahansa.

Toinen, edellistä vielä merkittävämpi 1980-luvulle osunut juttu oli Sanaristikkoseura Sanasepot ry:n perustaminen. Itse löysin seuran vasta pari vuotta sen perustamisen jälkeen, 1983. Jäsenlehti Sanaseposta tuli minulle rakas ja tärkeä kumppani. Siinä löytyi paljon todella mielenkiintoista ratkottavaa. Laatijoita esiteltiin tavallista perinpohjaisemmin. Ihmiset ristikoiden takana alkoivat tulla tutuiksi. Usein vielä oli niin, että laatijat juuri Sanasepon ristikoissa pistivät parastaan. Lehti kannusti yrittämään ja kokeilemaan.

Ristikkoseura vaikutti ratkontamielty-myksiini ja avarsi ymmärrystäni ristikoista. Lähdin itse mukaan seuran toimintaan ja minusta tuli ennen pitkää yksi sen aktiivijäsenistä. Seurassa alettiin ponnistella entistä määrätietoisemmin laadukkaiden ristikoiden eteen. Näiden ponnistelujen hedelmät korjattiin pääasiassa 1990-luvun puolella, joten palaan niihin aikanaan.

Jatkan 1980-luvun muistelemista vielä seuraavassa kirjoituksessani. Kaiken kaikkiaan 1980-luku oli ratkojalle erittäin hyvä vuosikymmen.

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähettäkää ristikkoaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi